

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «СПОРТИВНА АНІМАЦІЯ» ТА ЇЇ КЛАСИФІКАЦІЯ

У статті визначено, що під впливом політичних, соціально-економічних, освітніх тенденцій відбувається зниження рухової активності дітей. У зв'язку з цим виникає необхідність відновлення життєвих та фізичних сил, які учні втрачають під час навчання, емоційного напруження, стресу, цілодобового проведення часу за гаджетами та комп'ютером. Що, в свою чергу, сприяє активному пошуку нових методів та засобів відновлення фізичного та психоемоційного станів. Метою статті стало : уточнити сутність поняття «спортивна анімація» на основі аналізу досліджень науковців та сформулювати її класифікацію на сьогоднішній день. На основі здійсненого аналізу теоретичного матеріалу проаналізовано поняття «анімація», надано визначення «спортивної анімації» як виду рекреаційної діяльності в галузі фізичної культури, розглянуто види «спортивної анімації» як різновиду анімаційної діяльності спрямованої на формування здорового способу життя, із залученням учасників до активної, креативної, творчої, міжособистісної взаємодії, за яких досягається найбільший оздоровчо-відновлюваний ефект за допомогою спортивних засобів фізичного виховання. Вона передбачає фізичне і психоемоційне відновлення, залучення до творчої та соціальної активності, отримуючи від цього задоволення.

На основі теоретичного аналізу та систематизації праць науковців визначено власну класифікацію видів спортивної анімації, до якої відносяться: рухливі ігри; рекреаційні спортивні ігри; спортивно-масові заходи; фізкультурно-оздоровчі заходи.

Отже, спортивну анімацію можна розглядати як вид масової рекреаційної фізичної культури, а її види спрямовані на задоволення потреб людини до збереження та зміцнення здоров'я, популяризацію здорового способу життя, заохочення до занять фізичною культурою і спортом, рекреацію населення та національно-патріотичне виховання.

***Ключові слова:** фізична культура, анімація, спортивна анімація, анімаційна діяльність, збереження здоров'я, культура здоров'я.*

<https://doi.org/10.31891/pcs.2024.1.60>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Усвідомлене ставлення до фізичного і морального здоров'я є однією найважливішою ланкою виховання свідомих громадян України. Про важливий фактор здорового способу життя, формуванню гуманістичних цінностей, профілактики захворювань, виявленню резервних можливостей організму йдеться у Державній цільовій соціальній програмі розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року [1].

Згідно до мети закону України «Про освіту» є забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, творчих і інтелектуальних здібностей, формування життєво необхідних навичок [2]. Важливою також є стратегія розвитку фізичного виховання та спорту серед учнівської молоді на період до 2025 року. Вона передбачає вдосконалення та модернізацію форм, засобів, методів мотивації і залучення учнів

до регулярних занять фізичною культурою і спортом [3].

Тенденція зниження рухової активності стимулює фахівців з фізичної культури та спорту, педагогів-новаторів займатись активним пошуком новітніх засобів, створювати нові форми спортивних та спортивно-масових заходів для мотивації до занять фізичною культурою і спортом. Бо саме фізичне виховання у закладах загальної середньої освіти та закладах професійної освіти сприяє зміцненню та збереженню здоров'я, вихованню фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей всіх учасників освітнього процесу, організацію дозвілля учнівської молоді [3].

Виходячи із зазначеного, на сьогоднішній день виникає необхідність підвищити фізичну активність дітей, на що і спрямована спортивна анімація.

Таким чином, ефективним засобом у розв'язанні цих завдань є спортивна анімація, яка поєднує у собі різноманіття форм і програм рухової активності спрямованих на

збереження фізичного та психічного здоров'я, а також спонукає до здорового способу життя.

2. АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У сучасній науковій літературі питання та сутність анімаційної діяльності розглядаються: в сучасній філософії освіти (В. Андрущенко, В. Кремень та ін.); в межах проведення психологічно-педагогічних засад розвитку педагогів (О. Левківська, В. Дубровіна та ін.); при вивченні педагогічних форм анімації (Ю. Жданович, Т. Мазепа та ін.); як соціально-педагогічні аспекти анімації (Д. Конончук; Н. Максимовська та ін.); як форма організації дозвілля та особливостей використання анімаційної діяльності (С. Колесник, Т. Лесіна та ін.); в спортивній та туристичній анімаційній діяльності (А. Віндюк, І. Skyrchenko та ін.); як форма позашкільної гурткової роботи у підготовці майбутніх учителів фізичної культури (В. Наумчук, С. Подубінська, С. Колесник та ін.); у працях зарубіжних учених як вид спортивної діяльності (D. Zheleva-Terzieva, W. Pompl та ін.) [4-19].

Незважаючи на достатню кількість досліджень з питань вивчення аспектів анімації, на теперішній час виникла необхідність дослідження сутності спортивної анімації як рекреаційної форми фізичної культури та розробки її класифікації.

3. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті – уточнити сутність поняття «спортивна анімація» на основі аналізу досліджень науковців та сформулювати її класифікацію на сьогоднішній день.

Матеріал та методи. Основою для нашого дослідження були інформаційні ресурси мережі інтернет, наукові та науково-популярні публікації, що містять фактичні дані щодо сучасних визначень спортивної анімації та її різновидів. Методи: аналіз та синтез, системний підхід, порівняння.

4. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБГРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Поняття «анімація» у нашій країні з'явилося зовсім нещодавно, хоча термін «анімація» існує ще з часів Стародавнього

Риму. За своєю етимологією слово «анімація» має латинське походження і складається зі слів «anima» - життя або душа, «animare» - оживляти, що означає одухотворення, піднесення життєвих сил та залучення до активного способу життя. Зокрема, анімація розглядається як формула трьох «D»: «delassiment» (розслаблення), «divertissement» (розвага) і «develop-ment» (розвиток) [20;21].

Анімація розглядається понад усе як розважальна програма готельного відпочинку та костюмоване шоу для дітей та дорослих за участю організатора - «аніматора». Але сучасні автори почали розглядати анімацію як засіб в педагогіці, культурно-дозвіллевій діяльності, культурології, що впливає на підвищення її значущості та перспективності практичного застосування в роботі з різними групами населення.

У своїй доповіді соціолог Ж. Імоф описав анімацію як діяльність, спрямовану на стимулювання взаємодії всередині групи чи з нею в соціальному контексті. Він підкреслив використання методів активної участі та інтеграції як ключових для цього процесу. Однією з основних функцій анімації було сприяння адаптації особистості до нових форм соціального життя, враховуючи роботу з адаптацією та розвиток як індивідуальних, так і групових аспектів [22].

Також у «Енциклопедії для фахівців соціальної сфери» дано визначення анімації як «свідомої діяльності, спрямованої на спонукання певного індивіда, групи, громади до усвідомлення прихованого потенціалу, створення умов для повнішої реалізації різнобічних можливостей людини, здійснення соціокультурних та соціоосвітніх програм і проєктів» [22, с. 383].

«Велика українська енциклопедія» визначає анімацію як вид діяльності, яка представляє собою соціально-культурний сервіс, який охоплює організацію подій різного типу, таких як рекламні заходи, презентації, розважальні та дозвіллеві заходи на корпоративному та дитячому рівнях, а також у сфері туризму, включаючи готелі та інше. Такі заходи анімації можуть включати різноманітні розваги, що охоплюють спорт, мистецтво, театр, музику, а також спеціальні розваги для дітей. До складу анімаційної групи можуть входити різні фахівці, такі як дизайнери, спортивні аніматори, музичні

аніматори, декоратори, хореографи, костюмери, аніматори для дітей та інші [23].

Л. Чалій визначає анімацію як стимулювання повноцінної рекреаційної, соціально-культурної, дозвілєвої діяльності шляхом впливу на його життєві сили, фізичний стан та одухотворення [24].

З одного боку поняття «анімація» задовольняє духовний, соціальний, інтелектуальний аспекти відносин між суб'єктами педагогічного процесу, а з іншого – передбачає активну пізнавальну діяльність гуманістичного, культурологічного та здоров'язбережувального спрямування [16].

Спортивна анімація це більш нове поняття, яке має широкий вибір спортивно-оздоровчих програм. Вони спрямовані на зміцнення здоров'я, виховання, фізичний розвиток, задоволення потреб людини, відпочинку, відновлення фізичних та моральних сил людини.

У зарубіжних наукових працях P. Dinev, S. Tomova визначено поняття «спортивна анімація» як комбінацію різноманітних послуг необхідні для підтримки фізичної працездатності та стан здоров'я користувачів [25].

D. Zheleva-Terzieva визначає, що серед різних напрямків анімації є спортивна анімація із залученням учасників до активних, творчих і взаємозбагачувальних міжособистісних стосунків через різні вправи, ігри та змагання [18].

Зокрема спортивну анімацію визначають як:

- складову частину анімаційної сфери з великим вибором спортивної діяльності;
- організацію педагогом-аніматором спортивно-ігрової діяльності, які забезпечують відповідні умови для задоволення фізичних, психічних та інтелектуальних потреб;
- вид популяризації занять фізичною культурою та спортом, яка має фізкультурно-оздоровчу та спортивно-масову спрямованість з використанням активних видів рухової діяльності (спортивні ігри, рухливі ігри, спортивно-масові заходи, різновиди фітнесу, естафети, конкурси, ігри, флешмоби, та інше);

Відомо, що спорт сприяє відновленню життєвих сил, збільшує працездатність та зменшує вплив стресу на організм людини.

Тому, спортивна анімація виконує спортивно-оздоровчу функцію [26].

На думку вчених спортивна анімаційна діяльність у школі потребує більш ефективного наукового та кадрового забезпечення, розробки науково-обґрунтованої програми для агітації та пропаганди до рухової активності і занять спортом серед педагогічного персоналу, батьків та учнів [16;17;18].

Позакласна рухова активність є чинником для профілактики проти негативних явищ в суспільстві, якого можна досягти шляхом організації відповідних віку форм фізичних вправ, спорту і туризму, організації розваг та різних видів рекреаційних послуг, які часто називають анімацією. D. Zheleva-Terzieva вважає, що анімація являє собою стимуляцію тіла, духу та соціальної діяльності шляхом участі людей у різних напрямках рухової, творчої, фізичної активності [18].

Виходячи з вище проаналізованої наукової літератури і словників можемо зазначити, що «спортивної анімація» - це різновид анімаційної діяльності спрямованої на формування здорового способу життя, із залученням учасників до активної, креативної, творчої, міжособистісної взаємодії, за яких досягається найбільший оздоровчо-відновлюваний ефект за допомогою спортивних засобів фізичного виховання.

Спортивна анімація може бути організована як індивідуальні тренування, так і групові заняття. Аніматори, які проводять спортивну анімацію, зазвичай мають професійні навички та знання у різних спортивних дисциплінах. Вони допомагають учасникам правильно виконувати вправи, розподіляють команди для ігор та змагань, створюють позитивну та енергійну атмосферу під час тренувань.

Слід зазначити, що спільним у визначеннях науковцями «спортивної анімації» є те, що анімація передбачає фізичне і психоемоційне відновлення, залучення до творчої та соціальної активності, отримуючи від цього задоволення.

Серед усіх видів саме спортивна анімація сприяє збільшенню рівня фізичної активності, поліпшенню координації рухів, зміцненню м'язів та підвищенню загальної фізичної форми. Крім того, вона сприяє соціальному спілкуванню, створює атмосферу веселощів

та командної дії, допомагає зняти стрес і покращити настрій. Спортивна анімація може включати такі елементи, як музика, танці та естафети, що робить заняття більш захопливими та розважальними. Учасники можуть насолоджуватися активними тренуваннями, випробовувати нові види спорту та вдосконалювати свої навички.

Ми повністю погоджуємося з дослідниками та можемо зауважити, що спортивна анімація є чудовим способом поєднати активний відпочинок, спортивну активність та розваги. Вона сприяє збереженню фізичного здоров'я, підвищує енергію та настрій учасників, а також створює можливість для нових знайомств та командної співпраці. Спортивна анімація стала популярною формою залучення до активного способу життя та занять фізичною культурою.

Проаналізувавши і узагальнивши наукову літературу, наводимо авторське бачення класифікації видів спортивної анімації (рис. 1). Пропонуємо визначити 4 основні види спортивної анімації, до якої відносяться:

1. Рухливі ігри – різновид ігрової діяльності із залученням учасників, які включають рух та фізичну активність, спрямовані на фізичний розвиток та удосконалення рухових дій, співпрацю, комунікацію, стратегічне мислення та взаємодію учасників (тренувальні; сюжетно-рольові; ігри-походи; для відпочинку і розваг; ігри з предметами; ігри-естафети; народні ігри та ін.);

2. Рекреаційні спортивні ігри – це спортивні ігри зі спрощеними правилами гри або умови проведення гри. Наприклад, у волейболі використовується надувна кулька замість волейбольного м'яча. Перемога в таких іграх не має вагомого значення, а перевага надається самій насолоді від руху, психологічного та емоційного відновлення (флорбол; настільний теніс з повітряними кульками, волейбол у воді та інші);

3. Спортивно-масові заходи – це змагальна ігрова діяльність, де учасники мають приблизно однакові можливості досягнення перемоги у доступних вправах,

враховуючи їхній вік, стать та рівень підготовленості. Цю доступність забезпечується спеціальним відбором змагальних вправ, складності та відстані дистанцій, використання ваги обладнання та інтенсивністю виконання рухових дій (змагання; Олімпійські дні; дні здоров'я; спортивні турніри; флешмоби; спортивні фестивалі; спортивні паради та демонстрації; спортивні ярмарки; виставки та ін.);

4. Фізкультурно-оздоровчі заходи – різні форми спортивних заходів для залучення різних груп населення до занять фізичною культурою, метою яких є активний здоровий відпочинок, релаксація, покращення здоров'я та оптимізація фізичного розвитку дітей (ранкові руханки; фітнес технології (аеробіка, фітнес-йога, пілатес, степ-аеробіка); фізкульт хвилини; туристичні походи; челенджі та ін.).

Фізкультурно - спортивні заходи спрямовані на задоволення потреб людини, збереження та зміцнення здоров'я, популяризацію здорового способу життя, заохочення до занять фізичною культурою і спортом, рекреацію населення та національно-патріотичне виховання.

Спільним для визначення видів спортивної анімації встановлено, що наведені класифікаційні види спортивної анімації спрямовані на:

1. Вирішення освітніх, оздоровчих та виховних завдань;

2. Зумовлює до нормальної життєдіяльності всіх органів і систем організму в умовах активної рухової діяльності;

3. Є засобом запобігання наслідків малорухливого способу життя та втрачання життєвих сил організму, щоб зберегти міцне здоров'я дітей та дорослих.

Серед різних напрямків анімації саме спортивна анімація із залученням учасників має активні, творчі і комунікативні міжособистісні стосунки через різні вправи, ігри та змагання. Основою спортивної анімації є потреба руху, емоційні вираження, соціальні контакти.

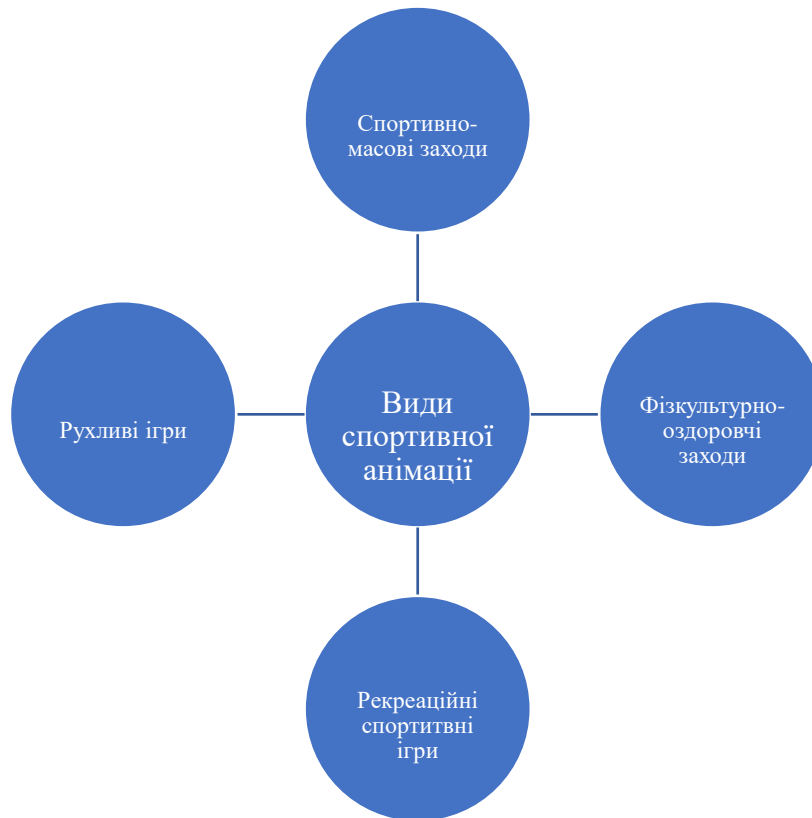

Рис. 1. Класифікація видів спортивної анімації

5. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Таким чином поняття «спортивна анімація» - це різновид анімаційної діяльності спрямованої на формування здорового способу життя, із залученням учасників до активної, креативної, творчої, міжособистісної взаємодії, за яких досягається найбільший оздоровчо-відновлюваний ефект за допомогою спортивних засобів фізичного виховання.

Вона є оптимальним засобом залучення учасників до систематичних занять фізичною культурою і спортом, що сприяє гармонійному всебічному розвитку та зміцненню організму, поглиблює пізнавальний інтерес, розвиває когнітивні навички, створює середовище, в якому панує атмосфера довіри, можливість емоційного

розрядження, формування усвідомленого ставлення щодо дотримання здорового способу життя та сприяє становленню особистості.

На основі теоретичного аналізу та систематизації праць науковців визначено власну класифікацію видів спортивної анімації, до якої відносяться: рухливі ігри; рекреаційні спортивні ігри; спортивно-масові заходи; фізкультурно-оздоровчі заходи.

Реалізація ефективності проведення анімаційної спортивної діяльності буде залежати від готовності і якості підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Тому перспективи подальших досліджень полягають у впровадженні педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до анімаційної спортивної діяльності, а також пошуку більш ефективних форм, методів та засобів її організації.

Література

1. Державна цільова соціальна програмарозвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення 9.12.2023).
2. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. (дата звернення 9.12.2023).
3. Стратегія розвитку фізичного виховання та спорту серед учнівської молоді на період до 2025 року. URL: http://sportmon.org/wp-content/uploads/2019/03/Strategiya-rozvitku-FV.-ta-Sportu-do-2025-roku_compressed.pdf. (дата звернення 9.12.2023).

4. Андрущенко В. П. Філософія освіти XXI століття: пошук пріоритетів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 7 : Релігієзнавство. Культурологія. Філософія*. 2014. Вип. 31 (44). С. 3–9.
5. Кремень В. Г. Філософія освіти XXI століття. *Трибуна*. 2002. № 11/12. С. 10–13.
6. Левківська О. П. Психологічні засади формування в підлітків здорового способу життя. *Психологічні засади освітньому просторі. зб. наук. праць*. 2000. С. 24–27.
7. Дубровіна В. В. Гендерні відмінності в культурно-дозволевих практиках сучасної молоді. *Студентська наука: зб. студ. наук. ст. з педагогіки і психології*: Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка. 2017. Т.2. С. 130–134.
8. Жданович Ю. М. Педагогічна анімація як засіб соціально-педагогічної підтримки дітей вимушених переселенців. *Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого-педагогічні науки*. 2016. № 1. С. 119–123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2016_1_23 (дата звернення 13.12.2023).
9. Мазепа Т. Роль анімації культури в збереженні духовних цінностей глобалізованого суспільства. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. 1. С. 85–90.
10. Конончук Д. Соціально-педагогічні аспекти анімаційної діяльності. *Освітній простір України*. 2017. № 10. С. 146–154.
11. Максимовська Н. О. Система анімаційної соціально-педагогічної діяльності: інноваційний вимір. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2017. № 5 (69). С. 121–132. URL: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2017.05/121-131> (дата звернення 13.12.2023).
12. Колесник С. В., Рода О. Б. Використання анімаційних технологій для покращення фізичної активності учнівської молоді. Фітнес, харчування та активне довголіття: зб. тез доп. I Міжнародн. наук.-практ. конф. (23 березня 2021 р.) / уклад.: А. В. Цьось, С. Я. Индика. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2021. С. 25.
13. Лесіна Т. М. Інноваційний потенціал анімаційної діяльності у соціально-педагогічній роботі з дезадаптованими дітьми та підлітками. *Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка*. 2011. С. 295–302.
14. Віндюк А. В. «СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧА АНІМАЦІЯ: ВИДИ, ФУНКЦІЇ, ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ». *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. вип. 190. 2020. С. 15–19. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2020-1-190-15-19> (дата звернення 8.11.2023).
15. Skrypchenko, I. T. Tourist animation as a component of professional training of specialists to work in the field of children's and youth tourism. *Health, Sport, Rehabilitation*. 2016. 2(4). P. 57–61. DOI: <https://doi.org/10.34142/HSR.2016.02.04.11> (дата звернення 8.11.2023).
16. Naumchuk, V., Sydoruk, A., & Makovetska, N. Formation of readiness of future teachers of physical education for animation activity in secondary schools of Ukraine. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*. 2020. 8(6). P. 403–412. DOI: <https://doi.org/10.13189/saj.2020.080612> (дата звернення 8.11.2023).
17. Подубінська С.В. Використання анімації у гуртковій роботі майбутніх учителів фізичної культури. Фізична активність і якість життя людини: зб. тез доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. (22–24 трав. 2018 р.) / уклад.: А. В. Цьось, С. Я. Индика. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2018. С. 52.
18. Zheleva-Terzieva D. Survey the opinion and interest of students-pedagogues to the sport animation practice in an educational environment. *Trakia Journal of Science*. 2018. Vol. 16, no. 2. P. 90–94. DOI: <https://doi.org/10.15547/tjs.2018.02.003> (дата звернення 8.11.2023).
19. Pompl, W. The concept of animation: Aspects of tourism services. В: *Tourism Management*. 1983. 4 (1). P. 3–11.
20. Словник іншомовних слів / Уклад. Л. О. Пустоцвіт та ін. – К., 2000. – 1018 с.
21. Пасічник Л. В. Проектування та реалізація програм спортивної анімації у місцях масового відпочинку населення : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.02. Київ, 2017. 24 с.
22. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг.ред. І. Звереві. - Київ-Сімферополь :Універсум, 2012. - 536 с.
23. Корпус енциклопедичних видань України: бібліографічний онлайн-покажчик [веб-сайт] / Укл. М.Г. Железняк, О.С. Іщенко та ін. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. DOI: <https://doi.org/10.37068/b/cuebi> (дата звернення 19.11.2023).
24. Чалій Л. В. Спортивна анімаційна діяльність студента в контексті життєвої компетентності. *Народна освіта. Електронне наукове фахове видання*. 2019. 3(39).
25. Dinev, P., S. Tomova. Sport animation. *Varna: UE "Science and economics"*. 2008.
26. Альошина А. Спортивна анімація в місцях активного відпочинку. *Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт : журнал. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки*, 2016. Вип. 23. С. 25–27.

References

1. State targeted social program for the development of physical culture and sports for the period until 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-%D0%BF#Text> (date of application 9.12.2023).
2. Law of Ukraine "On Education". URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (date of application 9.12.2023).
3. Strategy for the development of physical education and sports among student youth for the period until 2025. URL: http://sportmon.org/wp-content/uploads/2019/03/Strategiya-rozvitku-FV.-ta-Sportu-do-2025-roku_compressed.pdf (date of application 9.12.2023).

4. Andrushchenko, V. P. (2014). Philosophy of education of the 21st century: search for priorities. Scientific journal of the National Pedagogical University named after M.P. Drahomanova. Series 7: Religious studies. Culturology. Philosophy, (issue 31 (44)), 3–9.
5. Kremen, V. G. (2002). Philosophy of education of the 21st century. Tribune, (11/12), 10–13.
6. Levkivska, O. P. (2000). Psychological foundations of the formation of a healthy lifestyle in teenagers. Psychological foundations in the educational space. coll. of science works, 24–27.
7. Dubrovina, V. V. (2017). Gender differences in cultural and leisure practices of modern youth. Student science: coll. study of science Art. in pedagogy and psychology: Sumy: Publishing House of Sumy State University named after A.S. Makarenko, (2), 130–134.
8. Zhdanovych, Y. M. (2016). Pedagogical animation as a means of socio-pedagogical support for children of forced migrants. Scientific notes [Nizhyn State University named after Mykola Gogol]. Psychological and pedagogical sciences, (1), 119-123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2016_1_23 (date of application 13.11.2023).
9. Mazepa, T. (2019). The role of cultural animation in preserving the spiritual values of a globalized society. Bulletin of the National Academy of Managerial Personnel of Culture and Arts, (1), 85–90.
10. Kononchuk, D. (2017). Socio-pedagogical aspects of animation activity. Educational space of Ukraine, (10), 146–154. DOI: <https://doi.org/10.15330/esu.10.146-154> (date of application)
11. Maksimovska, N. (2017). SYSTEM OF ANIMATED SOCIAL-EDUCATIONAL ACTIVITY: INNOVATIVE DIMENSION. Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies, (5(69)), 121–132. DOI: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2017.05/121-131> (date of application 13.11.2023).
12. Kolesnyk, S. V., Roda, O. B. (2021). The use of animation technologies to improve the physical activity of schoolchildren. Fitness, nutrition and active longevity: coll. theses add. And International. science and practice conf. (March 23, 2021) / editor: A. V. Tsyos, S. Ya. Indika. - Lutsk: Volyn. national University named after Lesi Ukraink, 25.
13. Lesina, T. M. (2011). Innovative potential of animation activity in socio-pedagogical work with maladapted children and adolescents. Collection of scientific works of K-PNU named after Ivan Ohienko, 295–302.
14. Vindyuk, A. (2020). SPORTS AND WELLNESS ANIMATION: TYPES, FUNCTIONS, FEATURES OF THE ORGANIZATION. *Academic Notes Series Pedagogical Science*, 1(190), 15–19. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2020-1-190-15-19> (date of application 8.11.2023).
15. Skrypchenko, I. T. (2016). Tourist animation as a component of professional training of specialists to work in the field of children's and youth tourism. *Health, Sport, Rehabilitation*, 2(4), 7–61. DOI: <https://doi.org/10.34142/HSR.2016.02.04.11> (date of application 8.11.2023).
16. Naumchuk, V., Sydoruk, A., & Makovetska, N. (2020). Formation of Readiness of Future Teachers of Physical Education for Animation Activity in Secondary Schools of Ukraine. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*, 8(6), 403–412. <https://doi.org/10.13189/saj.2020.080612> (date of application 8.11.2023).
17. Podubinska, S.V. (2018). The use of animation in the group work of future physical education teachers. Physical activity and quality of human life: collection. theses add. II International science and practice conf. (May 22–24, 2018) / edited by: A. V. Tsyos, S. Ya. Indika. – Lutsk: Eastern Europe. national University named after Lesya Ukrainka, 52.
18. Zheleva-Terzieva, D. (2018). Survey the opinion and interest of students-pedagogues to the sport animation practice in an educational environment. *Trakia Journal of Science*, 16(2), 90–94. <https://doi.org/10.15547/tjs.2018.02.003> (date of application 8.11.2023).
19. Pompl, W. (1983). The concept of animation: Aspects of tourism services. B: Tourism Management, 4 (1), 3-11.
20. Dictionary of foreign words / Compilation. L. O. Pustotsvit and others. - K., 2000. - 1018 p.
21. Pasichniak, L. V. (2017). Design and implementation of sports animation programs in places of public recreation: autoref. thesis ... candidate sciences in physics education and sports: 24.00.02, Kyiv., 24 p.
22. Encyclopedia for specialists in the social sphere / under general editorship. I. Zvereva. - Kyiv-Simferopol: Universum, 2012. - 536 p.
23. Corpus of encyclopedic editions of Ukraine: bibliographic online index [website] / Incl. M.G. Zheleznyak, O.S. Ishchenko and others. Kyiv: Institute of Encyclopedic Research of the National Academy of Sciences of Ukraine, 2023. DOI: <https://doi.org/10.37068/b/cuebi> (date of application 19.11.2023).
24. Chalii, L. V. (2019). Student's sports animation activity in the context of life competence. Public education. Electronic scientific publication.. 3(39).
25. Dinev, P., Tomova, S. (2008). Sport animation. *Varna: UE "Science and economics"*.
26. Alyoshina, A. Sports animation in places of active recreation (2016). Youth scientific bulletin of Lesya Ukrainka East European National University. Physical education and sports: magazine. Lutsk: Eastern Europe. national University named after Lesi Ukrainka, (23), 25–27.

Abstract
HOLENKOVA Anna

THE ESSENCE OF THE CONCEPT "SPORTS ANIMATION" AND ITS CLASSIFICATION

The article determines that under the influence of political, socio-economic, and educational trends, there is a decrease in children's physical activity. In this regard, there is a need to restore the vitality and physical strength that students lose during their studies, emotional stress, stress, and round-the-clock gadget and computer use. This, in turn, contributes to the

active search for new methods and means of restoring physical and psycho-emotional states. The purpose of the article is to clarify the essence of the concept of "sports animation" based on the analysis of research by scientists and to formulate its classification for today. Based on the analysis of theoretical material, the article analyzes the concept of "animation", defines "sports animation" as a type of recreational activity in the field of physical culture, considers the types of "sports animation" as a type of animation activity aimed at forming a healthy lifestyle, involving participants in active, creative, creative, interpersonal interaction, which achieves the greatest health-improving effect with the help of sports physical education. It involves physical and psycho-emotional recovery, involvement in creative and social activity, and enjoyment of it.

On the basis of theoretical analysis and systematization of the works of scientists, the author defines his own classification of types of sports animation, which includes: outdoor games; recreational sports games; sports mass events; physical culture and health activities.

Thus, sports animation can be considered a type of mass recreational physical culture, and its types are aimed at meeting human needs for maintaining and improving health, promoting a healthy lifestyle, encouraging physical education and sports, recreation, and national and patriotic education.

Keywords: *physical culture, animation, sports animation, animation activity, health preservation, health culture.*

Стаття надійшла до редакції 13.02.2024 р.